

ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ В БОРОТЬБІ З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Питання оподаткування – одне із найскладніших питань у світовій економіці. Зокрема, для економіки України – це найбільш складне і хворобливе питання, що вимагає невідкладного рішення, тому що в нових формах ринкових відносин, що складаються в Україні, вимагаються і нові форми в системі оподаткування.

Податки – найбільш ефективний інструмент регулювання економічних процесів, використання податкових важелів в наших умовах повинно бути направлено на забезпечення та підтримку збалансованого економічного росту, ефективне використання ресурсів, стимулювання інвестиційної та підприємницької діяльності.

Сучасний економічний розвиток України значною мірою визначається станом податкової політики в міжнародному аспекті.

Міжнародна податкова система, через яку здійснюється податкова політика як складова частина бюджетної політики держави, повинна бути побудована таким чином, щоб вона не чинила перепони нормальному здійсненню розширеного виробництва.

Теоретична база та практичний досвід країн Заходу повинні бути переглянуті та адаптовані до наших умов. Встановлення високого рівня податкового тиску на міжнародний бізнес не може бути основою податкової стратегії на довгий час, оскільки це чинить перепони ефективному функціонуванню підприємницьких структур, призводить до банкрутства та спаду виробництва.

Метою податкової політики України у міжнародному аспекті повинні стати: розкріпачення сил ринку, переборення спаду виробництва, стабілізація економіки, стимулювання пріоритетних сфер діяльності.

Уряди різних держав все активніше співпрацюють між собою в сфері податкової політики. Необхідність такої співпраці полягає в інтенсифікації двосторонніх та багатосторонніх господарських зв'язків, розвитку економічної інтеграції та умов конкуренції на світовому ринку.

З метою підтримання визначеної рівноваги, балансу комерційних інтересів необхідно, щоб національні податкові системи були взаємоузгоджені. Результатом узгодження різних держав в питаннях оподаткування є обмін податковою інформацією та координація податкової політики різних країн на підставі багатосторонніх та двосторонніх міжнародних угод.

Наглядним прикладом дії міжнародних угод сьогодні є усунення подвійного оподаткування, яке є наслідком невідповідності внутрішньо-державних та міждержавних фінансових та торгово-економічних відносин.

Вивчення досвіду розвинутих зарубіжних країн боротьби із злочинами у сфері оподаткування показує, що система оподаткування є основним дієвим інструментом регулювання економіки. Оподаткування – це не тільки

джерела великої частини доходів держави, але є одним з найважливіших важелів державного впливу на сферу бізнесу.

З ростом податкового тягаря в багатьох країнах світу потенційні вигоди від ухилення від сплати податків стають все більш привабливими для платників податків. Щоб протистояти діям несумлінних платників податків, порушення при оподаткуванні законодавством у багатьох країнах віднесено до податкових злочинів та проступків [1, с.8].

Коло злочинних дій, пов'язаних із сплатою податків, у кожній конкретній країні відрізняється своїми особливостями.

У ряді країн в сфері оподаткування правовою базою для відповідальності слугують не кримінальні кодекси, а інші норми, які безпосередньо входять до податкового законодавства. Наприклад, в США на рівні Федерації ним є кодекс так названих внутрішніх державних доходів, що діє з 1954 р., у Франції – загальний кодекс про податки, що діє з 1950 р., у Великобританії та Італії – окремі спеціальні законодавчі акти про податки.

Важливим кроком у напрямку створення ефективної податкової системи в Україні має стати прийняття розробленого Податкового кодексу.

Він повинен бути першим кроком на шляху створення досконалої системи оподаткування з високим рівнем збирання податків і направлений на забезпечення комплексного підходу у регулюванні податкових відносин, вирішення питань усунення програми податкового законодавства.

Вдосконалення податкового законодавства передбачене проектом підготовленого Податкового кодексу України, що має за мету створення умов для подальшого інтегрування України до світової спільноти, адаптації податкового законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Бажаним було б на законодавчому рівні нашої держави вирішити питання єдиного податку (яких нараховується більше 2-х десятків), який би не перевищував 15-20%, що дало б лише позитивні результати для розвитку як державного, так і приватного виробництва і підняття економіки.

Злочини в системі оподаткування сьогодні здійснюються як в будь-якій країні всередині, так і за її межами й часто переходять в транснаціональні злочини.

На думку П.Д. Біленчука, С.Е. Єрканова, А.В. Кофанова, серйозні недоліки в боротьбі з транснаціональною злочинністю обумовлені:

- відсутністю єдиної політики, стратегії, тактики;
- вузьковідомчими розгалуженими зусиллями правоохоронних органів держав світового співтовариства;
- серйозними обмеженнями правового статусу правоохоронних органів;
- неефективністю діяльності контролюючих органів (фінансових, податкових, ревізійних) [2, с.6].

Ефективна боротьба з транснаціональною злочинністю можлива тільки при активній взаємодії країн світового співтовариства на рівні двосторонніх угод, багатостороннього співробітництва та при активній участі міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерполу), працівники якої мають достатній досвід відповідної роботи.

Сьогодні в Інтерпол входить понад 180 країн світу.

Україна як член Інтерполу бере активну участь в її роботі з 1992 року.

Однією з функцій Інтерполу є забезпечення обміну офіційною та конфіденційною (оперативно-розшуковою) інформацією у межах Інтерполу та правоохоронних органів України та інших держав – членів учасниць з питань боротьби із злочинністю.

Однією з умов протистояння держав транснаціональній злочинності, на наш погляд, є розробка відповідної концепції, яка б була націлена на вироблення необхідних єдиних підходів до цієї проблеми сьогодення.

Враховуючи відповідний високий світовий авторитет, великий накопичений досвід роботи, наявність висококваліфікованих кадрів, таку координаційну діяльність міг би очолити Інтерпол.

Уже сьогодні назріла необхідність розробки та прийняття відповідного Закону України, який би регламентував діяльність правоохоронних органів у боротьбі з транснаціональною злочинністю.

Транснаціональна злочинність – це злочинність міждержавна, і боротись з нею слід спільними зусиллями, оскільки будь-яка держава одна нічого вдіяти не зможе.

Для цього в першу чергу, на наш погляд, необхідно:

- закласти законодавчу базу про сумісну діяльність;
- визначити орган, який би взяв на себе функцію координації всіх дій;
- постійно, регулярно обмінюватися досвідом роботи;
- розробити відповідні прийоми, засоби, дії в боротьбі з транснаціональною злочинністю.

Питання боротьби з транснаціональною злочинністю сьогодні набуває особливої актуальності і вони повинні вирішуватись на рівні кожної держави, на міждержавному рівні (наприклад проведення сумісних конвенцій, підписання угод про співробітництво, взаємодопомогу) та на міжнародному рівні.

Тільки загальними зусиллями можна протидіяти транснаціональній злочинності.

Сьогодні транснаціональна злочинність охоплює кредитно-фінансову та банківські сфери, незаконний обіг зброї, наркотичних засобів, торгівлю людьми, продаж за кордон для трансплантації людських органів, незаконне переміщення, викрадення національних історичних цінностей і т. п.

Останніми роками відзначається швидкий ріст міжнародної організованості, так званої транснаціональної злочинності. Ця загрожуюча тенденція обумовлена значними досягненнями в розвитку технології і засобів зв'язку, з розширенням міжнародної комерційної і економічної діяльності, різного роду перевезень, туризму.

Основними проблемами, які сьогодні існують у боротьбі з транснаціональною злочинністю, є відсутність:

- досвіду боротьби з такого роду злочинами;
- професійно підготовлених співробітників;
- належної правової бази;
- мобільних, високпрофесійних, організованих спеціальних підрозділів.

Для досягнення поставленої мети в боротьбі з транснаціональною злочинністю важливо мати:

- законодавче забезпечення діяльності правоохоронних органів;
- високий професіоналізм працівників спеціальних підрозділів;
- спеціально розроблену систему взаємодії між правоохоронними органами [3, с.19].

Список літератури:

1. Фоменко С.А. Нарушения налогового законодательства: выявление и исправление. Одесса, 1995. 2. Билентук П.Д., Єршенов С.Е., Кофанов А.В.. Транснаціональна преступність: состояние и трансформация. К., 1999. 3. Матусовський Г.А.; Бодлянский С.В., Бушан О.П., Бегийський В.З., Городиский О.М.. Правоохоронні органи у боротьбі з організованою злочинністю: компетенція та взаємодія // Питання боротьби з злочинністю. Вип. 2, X., 1998.

Надійшла до редакції 13.09.2000

І.Д. Казанчук, ад'юнкту Ун-ту внутр. справ

РОЛЬ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В БОРЬБІ З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Одним з найбільш небезпечних соціально-політичних явищ, що складають загрозу для сучасного суспільства, стала транснаціональна злочинність. Хоча це явище не можна назвати принципово новим. В той же час, як правоохоронні органи, так і населення нашої країни мало що про неї знають, недостатньо ознайомлені з існуючими видами і особливостями «роботи» з ними. У деякій мірі це пояснюється вимушеною ізоляцією громадян колишнього Радянського Союзу, що мала місце ще десять років тому. І, природно, що зі зміною соціально-політичного устрою держави та прийняттям курсу інтеграції України у світове співтовариство, правоохоронцям прийшлося зіткнутися з новими формами злочинності. Так, сучасна організована злочинність характеризується високим рівнем міжнародних зв'язків. До того ж, багато злочинних об'єднань, що сформувалися ще в радянські часи, діяли на єдиній території усього СРСР і, незважаючи на розпад Союзу, та формування незалежних держав, зберегли свою структуру і сфери впливу й дотепер.

З іншого боку, за останні декілька десятиліть науково-технічний і економічний розвиток також послужив реальним стимулом для інтеграції світового співтовариства. Потік авіапасажирів зріс від 26 до 600 млрд людино-миль за період з 1960 по 1992 рік. Світовий імпорт з 1960 по 1990 рік зріс, відповідно, із 330 до 3500 млрд доларів. Мільярди доларів щодня обмінюються електронним шляхом, і приблизно половина цього багатства укривається від податків, щоб сховати джерело походження.

У такій ситуації особливу роль в боротьбі з цим явищем повинні відігравати засоби масової інформації (ЗМІ), які завжди мали впливову силу на розвиток або занепад тих чи інших процесів суспільного життя. При цьому необхідно виділити дві основні задачі, що покладаються на ЗМІ.